

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 117.

38te Møde.

Mandagen den 25de Mars.

(Forts.)

Orsted (fortsat): Der er vistnok noget Ufuldkomment deri, men jeg maa dog tilstaae, at, skulde jeg afgive en Bestemmelse i den omhandlede Henseende, saa vilde jeg snarere holde for, at man maatte gaae den Vej, som Udkastet har foreslaaet, end gjøre Forandring deri. Foraaavdt som der er bestemt, at der skal tages fornødent Hensyn til Udgifterne engang for alle, som Forandringen vil medføre, skulde jeg holde ved det Endringsforslag, som er stillet, om at den Deel maatte gaae ud, uagtet det ikke forekommer mig, at den erede Taler, som har havt Deel i at stille dette Endringsforslag, har indladt sig paa at motivere det. Jeg troer, at naar den Hoyeribere rettigede faaer, hvad det Arbeide kan koste ham selv at faae udført, som ellers skulde gjøres af de Hoyeripligtige, saa ligger deri et Vederlag for de Omkostninger, han maa anvende paa at sætte sig i Stand til at udføre Arbeidet, ligesom der, naar han lod det gjøre ved leiede Arbeidere, naturligtvis i den Betaling, han maatte give disse, vilde være indbefattet Godtgjørelse for Redskaber, for Heste og for alt Andet, der behøvedes for at udføre Arbeidet, og jeg troer snarere, at det kunde lede til Misforstaaelser, naar saadanne Bestemmelser staae der, end naar de ere borte. Hvad det Spørgsmaal angaaer, om det bør berøve paa een af Parterne, om han vil forlange Vederlaget bestemt i Korn eller Penge, eller om det ikke altid skulde være i Penge, naar ikke Parterne vare enige om det Modsatte, saa er jeg meest tilbøielig til at være enig med Udvalget, dog med nogen Modification. For Bonden, som skal udrede sine Afgifter ved Hjælp af sin Kornproduction, ere Kornpriserne en i mange Maader bedre Maalestof, end Penge. Jeg

veed meget godt, at der er Ufuldkommenheder ved begge, og i Særdeleshed er der den Umstændighed, at naar Kornpriserne ere høje paa Grund af en ringe Production, saa kan det blive byrdefuldere at betale efter disse Kornpriser end at betale et een gang fastsat Pengebeløb eller at levere Korn; men jeg troer dog i det Hele taget, at i en Række af Aar vil et rigtigere Forhold komme ud; man kan nieget godt tænke sig en Periode, vi have jo selv oplevet den, hvor Kornpriserne vare i en bestandig Falden, og dersom da alle de Afgifter, som hvilede paa Jorden, skulde være udredede i Penge, fastsatte under højere Kornpriser, vilde det blive særdeles bebyrdende, ja for en stor Deel ødelæggende. Derimod troer jeg, at Valget ikke skulde være blot imellem Penge og Korn efter Capitelstarten, men mellem Penge og Korn, og at dette efter Dvernes Ønske skulde betales efter Capitelstarten eller ydes i Skjeppen. Dette er ogsaa overeensstemmende med Tiendelovgivningen; og hvad der er yttret af en tidligere Taler, om at man i Jylland nødig vilde gaae ind paa Capitelstarten, dette ligger ikke deri, at man hellere vilde bestemme Afgiften i Penge, men deri, at man foretrækker, at betale Korn i Skjeppen, for at betale efter Capitelstarten. Det er mig meget godt bekendt, at i mange Egne af Jylland, navnlig dem, der ligge ufordeelagtigt for Afsetning, og hvor altsaa Kornpriserne i Almindelighed staae under Capitelstarten, der benytte Dverne sig ordentlig af det Valg, som ved Lovgivningen er dem overladt, at levere Korn i Skjeppen. Men derimod har Valget ikke været stillet til dem, om de hellere vilde betale i Penge, og det veed jeg heller ikke, om de ønske, skøndt det vel kunde være i visse Perioder, hvor Kornet var dyrt, at man da kunde være tilbøielig til at ønske en Pengebetaling, men under andre Umstændigheder vilde man vel det Modsatte. Der-